

Beslutningsforslag nr. B 76. Fremsat den 28. november 2003 af Sandy Brinck (S), Jette Bergenholz Baurtrup (S) og Margrethe Vestager (RV)

Forslag til folketingsbeslutning om opkvalificering af familieplejen

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingssamling at fremsætte forslag om, at

- indføre obligatoriske forberedende kurser for plejefamilier,

- forlænge opsigelsesvarslet for plejefamilier og
- opstille mulige modeller for en ny aflønningsmetode.

Bemærkninger til forslaget

Familiepleje spiller en væsentlig rolle på hele anbringelsesområdet, idet knap halvdelen af alle anbringelser foregår i familiepleje (jf. Danmarks Statistik). Familiepleje er et godt tilbud at have i viften af instrumenter for børn, hvis biologiske familie af forskellige årsager ikke magter opgaven. Oplevelsen af en almindelig familie giver tryghed, tilhørsforhold og ikke mindst et erfaringsgrundlag for selv at stifte familie uden at videreføre det vrangbillede af familielivet, der førte til anbringelse. Forslagsstillerne er af den opfattelse, at plejefamilierne udfører en stor socialpolitisk opgave, men at vi fra samfundets side ikke yder dem den nødvendige støtte fagligt.

Familiepleje er i sit udgangspunkt et ikkeprofessionelt tilbud, hvilket forslagsstillerne ønsker at fastholde. Baggrunden for og omfanget af anbringelser i familiepleje understreger dog, at opgaven ikke bare er at yde omsorg for børn med almindelige behov, men derimod at yde omsorg for børn, der har behov, som det oftest kræver mere end sund fornuft alene at håndtere. Et ikkeprofessionelt tilbud må af hensyn til børnene og plejefamilierne netop bakkes op af faglig supervision. Det er samfundets opgave at sikre, at familieplejen ikke bliver et uprofessionelt tilbud. Plejefamilierne må ikke overlades til sig selv, men derimod nyde en faglig støtte.

Mange anbragte børn oplever flere skift i deres anbringelse, hvilket er højst uheldigt. Barnet er i forvejen sårbart på grund af svigt i den biologiske familie, og selve anbringelsen vil barnet også opleve som en indgribende begivenhed. Barnet har brug for stabilitet. Barnet skal oftest opbygge tillid til, at voksne er nogle, man kan regne med – de svigter ikke, men er der for barnet. Derfor opleves skift i anbringelsen som endnu et svigt, denne gang fra systemet. Det handler naturligvis om, at systemet skal blive langt bedre til at anbringe barnet rigtigt første gang.

Forslagsstillerne mener, at familier, som ønsker at tage et barn i familiepleje, skal forberedes grundigt på opgaven og ansvaret. Samtidig finder forslagsstillerne det uacceptabelt, at et så væsentligt forhold for barnet

kan opløses med en formel opsigelsesfrist på kun 1 måned.

Forberedende kurser

Familieplejen kan noget, som en institution ikke kan – den kan give trygheden, omsorgen og erfaringen fra et almindeligt familieliv. Familielivet med et plejebarn er imidlertid ikke almindeligt og stiller ofte familierne over for ukendte og svære problemstillinger. Den faglige støtte til disse familier er således afgørende for at have et i udgangspunktet ikkeprofessionelt tilbud på anbringelsesområdet, uden at dette bliver uprofessionelt.

For at udbrede og kvalificere rekrutteringen af plejefamilier samt forberede familierne fagligt og psykologisk finder forslagsstillerne at der bør indføres et forudgående kursusforløb svarende til det eksisterende kursusforløb for kommende adoptivforældre.

De adoptionsforberedende kurser har netop til formål, at familierne – i en mere uformel dialog med myndighederne – får indblik i opgavens omfang og egne evner, hvilket forslagsstillerne finder mindst lige så relevant for plejefamilier.

Kursernes indhold bør tilrettelægges i et samarbejde mellem plejefamiliernes interesseorganisationer, de kommunale organisationer og Socialministeriet.

Opsigelsesfrist

Opsigelse af en plejefamilie samt ophøret af den konkrete anbringelse for barnet kan ske med 1 måneds varsel, uanset hvor længe barnet har boet hos familien. Opsigelsen og hjemgivelse er naturligvis en meget voldsom oplevelse for barnet og den øvrige familie (særlig familiens øvrige børn).

Hjemgivelse er målet for enhver anbringelse, så længe dette er til barnets bedste, men proceduren bør tilrettelægges så skånsomt som muligt og tage hensyn til barnet, således at det sikres, at hjemgivelsen sker på barnets præmisser og ud fra barnets tarv.

Forslagsstillerne anser 1 måned for at være uhyre kort tid for et barn til at forberede sig på endnu et skift,

uanset om beslutningen er rigtig og opfylder barnets drømme.

Derudover finder forslagsstillerne det uacceptabelt, at en plejefamilie kan opsige kontrakten med blot 1 måneds varsel. Dette er ikke rimeligt over for barnet og giver samtidig ikke myndighederne den fornødne tid til at finde et hensigtsmæssigt tilbud til afløsning for det eksisterende. Et skift i anbringelsessted er under alle omstændigheder ikke ønskværdigt for et barn, som har brug for stabilitet og trygge rammer.

Ny aflønningsmodel

Aflønningen af plejefamilier foregår i dag ud fra en vurdering af barnets situation og sværhedsgraden af den opgave, det vil være at tage barnet i familiepleje. Udgangspunktet bliver hermed både ved anbringelse og i det videre forløb barnets svagheder frem for dets ressourcer. Nogle plejefamilier benævner meget si-

gende den nuværende aflønningsmodel som »omvendt resultatløse«, idet en positiv udvikling for barnet medfører færre plejevederlag for familien. Dette giver selsagt en omvendt incitamentsstruktur, uanset hvor engagerede og opofrende plejefamilien er.

Forslagsstillerne finder det derfor nødvendigt, at Folketinget får forelagt forskellige modeller for håndtering af skismaet mellem en aflønning ud fra opgavens omfang og en uheldig incitamentsstruktur. Modellerne skal være båret af ønsket om at understøtte barnets ressourcer mest muligt både som udgangspunkt og som redskab i en anbringelse.

Det samlede beslutningsforslag skal ses som et indspark til diskussionen om en anbringelsesreform, hvor både opgavefordeling, indhold og økonomi bør ses i et samlet hele. Derfor har forslagsstillerne ikke opstillet isolerede beregninger eller fastlagt den organisatoriske placering for de enkelte forslag.

Skriftlig fremsættelse

Sandy Brinck (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opkvalificering af familieplejen.

(Beslutningsforslag nr. B 76).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.